

Udskriftsdato: 20. december 2025

KEN nr 9728 af 27/06/2022 (Gældende)

Ankestyrelsens principmeddelelse 22-22 om kontanthjælp - boligudgifter - afsoning - varetægtsfængsling - faktiske indtægter - indsat

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 21-41113

Ankestyrelsens principmeddelelse 22-22 om kontanthjælp - boligudgifter - afsoning - varetægtsfængsling - faktiske indtægter - indsat

Principmeddelelsen fastslår

En indsat, hvis bolig bør bevares af hensyn til den indsattes benyttelse heraf under udgang eller efter løsladelsen, har som udgangspunkt ret til hjælp til dækning af en rimelig boligudgift, hvis pågældende ikke selv har indtægter eller formue, der kan dække udgifterne.

Ved beregning af hjælp til dækning af løbende boligudgifter under varetægtsfængsling eller afsoning, skal beregningen af hjælpen som hovedregel ske på baggrund af den indsattes og en eventuel ægtefælles faktiske indtægter.

Hjælpen kan ikke overstige den indsattes andel af boligudgifterne.

Når en kommune skal vurdere, om en indsat har ret til hjælp til dækning af løbende boligudgifter, er det som hovedregel den indsattes faktiske indtægter udbetalt i måneden før, der skal indgå i beregningen af hjælpen til dækning af boligudgifterne i måneden efter. Der skal derfor under indsættelsen ske en ny beregning hver måned på baggrund af de faktiske indtægter.

Hvis den indsatte f.eks. ansøger om hjælp til dækning af boligudgifterne for september måned, skal indtægterne udbetalt i august måned indgå i beregningen af hjælpen.

Bliver borgeren indsat midt i måneden, er det indtægter udbetalt i hele måneden op til indsættelsen, der indgår i beregningen. Er den indsatte f.eks. blevet indsat i midten af august, er det indtægter udbetalt i hele august måned, der skal indgå i beregningen af hjælp til dækning af boligudgifterne i september måned.

Det er alle faktiske indtægter, der skal indgå i beregningen. Der er ikke mulighed i reglerne for at se bort fra en indtægt. Som indtægt betragtes bl.a. kostbeløb, værdien af kost, selvforsørgelsesbeløb, grundtimeløn, stabilitetstillæg, kompetencetillæg og lignende, der bliver udbetalt eller ydes under indsættelsen.

Hvis den indsatte er gift, indgår ægtefællens faktiske indtægter også i beregningen.

Indtægter efter skat

Det er den indsattes indtægter efter skat, der skal fradrages i hjælpen. Fradraget sker med det beløb, som indtægterne sammenlagt med hjælp til boligudgifter, forsørgelsesudgifter, samværsudgifter og udgifter til opbevaring af bohav overstiger det beløb, som den indsatte ville være berettiget til efter skat i selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp.

Hvis den indsatte er gift, er det ægteparrets samlede nettoindtægter, der fradrages i hjælpen, i det omfang nettoindtægterne overstiger, hvad ægteparret tilsammen ville være berettiget til efter skat i selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp.

I forhold til hjælp med forsørgersats betragtes den indsatte dog kun som forsørger, hvis den indsatte har forsørgelsespligt over for børn, og rent faktisk bidrager til forsørgelsen med et beløb, der mindst svarer til normalbidraget.

Hvis den indsattes og eventuelle ægtefælles nettoindtægter sammenlagt med hjælpen ikke overstiger det beløb, som den indsatte og eventuelle ægtefælle ville have ret til efter skat i selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp, har den indsatte ret til dækning af hele sin andel af boligudgiften.

Hvis den indsattes og eventuelle ægtefælles nettoindtægter sammenlagt med hjælpen derimod overstiger det beløb, som den indsatte og eventuelle ægtefælle ville have ret til efter skat i selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp, foretages der fradrag for det overskydende beløb i hjælpen (borgers andel af boligudgiften, forsørgelsesudgifter, samværsudgifter og udgifter til opbevaring af bohave).

Den konkrete sag

I den konkrete sag traf kommunen afgørelse om, at den indsatte, som er gift, ikke havde ret til dækning af sin andel af de løbende boligudgifter under afsoning. Den indsatte havde ikke frasagt sig muligheden for at arbejde under afsoningen. Kommunen havde dog foretaget sin beregning på grundlag af en gennemsnitlig månedlig indkomst, der blev udregnet efter Kriminalforsorgens minimumstakster for dusør og kost. På baggrund af beregningen havde kommunen vurderet, at den indsatte selv kunne afholde sin andel af de løbende boligudgifter.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderede, at da den indsatte borger ikke havde frasagt sig muligheden for at arbejde under sin afsoning, skulle hjælpen beregnes efter den indsattes og dennes ægtefælles faktiske indtægter. Beskæftigelsesudvalget lagde herefter vægt på, at der manglede oplysninger om den indsattes og ægtefællens faktiske nettoindtægter og hjemviste sagen.

Baggrund for at behandle sagen principielt

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt for at fastslå, at det som hovedregel er den indsattes faktiske indtægter udbetalt i måneden før, der skal indgå i beregningen af hjælpen til dækning af boligudgifterne i måneden efter, hvorfor kommunen, når den indsatte ikke har frasagt sig muligheden for at arbejde under indsættelsen, ikke kan anvende gennemsnitlige indtægter.

Formålet med at behandle sagen principielt er derudover at fremhæve, at der under indsættelsen skal ske en ny beregning hver måned på baggrund af de faktiske indtægter.

Reglerne

Love og bekendtgørelser

Lov om aktiv socialpolitik (aktivloven), senest bekendtgjort i lovebekendtgørelse nr. 241 af 12. februar 2021.

- § 29, nr. 2, om bemyndigelse for ministeren til at fastsætte regler om hjælp under afsoning og varetægtsfængsling.

Bekendtgørelse om hjælp til personer, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning af straf i fængsel eller arresthus, nr. 1471 af 16. december 2019.

- § 2 om hjælp til dækning af en rimelig boligudgift
- § 3, stk. 1, om at hjælpen efter § 2 ikke kan overstige den indsatte andel af boligudgifterne
- § 3, stk. 2-3, om fradrag for indtægter
- § 3, stk. 4, om hvad der bl.a. betragtes som indtægter
- § 3, stk. 5, om forsørgersats.

Praksis

Gældende:

Følgende principmeddelelser er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

Ankestyrelsens principafgørelse A-35-06 om kontanthjælp - rådighed - løbende udgifter - varetægtsfængslet - indsat til afsoning.

Principafgørelsen fastslår, at ved tilkendelse af hjælp og beregningen af hjælp til en indsat som har frasagt sig arbejde i fængslet/arresthuset, skal der tages hensyn til størrelsen af den indtægt, som ansøger kunne have haft ved beskæftigelse i fængslet.

Den konkrete afgørelse

Sag nr. 1, j.nr. 21-41113

Du har klaget over [...] Kommunes afgørelse om hjælp til betaling af boligudgifter under din afsoning. [...] Kommune afgjorde sagen den 8. september 2021.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Kommunen skal behandle din sag igen.

Det betyder, at vi hjemviser sagen til ny behandling, og at kommunen skal afgøre sagen på ny. Du skal være opmærksom på, at en ny behandling godt kan føre til det samme resultat i din sag.

Kommunen skal, inden den afgør sagen, behandle sagen efter de retningslinjer, der er angivet nedenfor.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at beregningen af hjælp til betaling af boligudgifter i en situation, hvor der ikke er tale om, at du har frasagt dig muligheden for at arbejde i fængslet under strafafsoning, skal ske på grundlag af dine faktiske nettoindtægter.

Vi vurderer ligeledes, at din ægtefælles faktiske nettoindtægter også skal indgå i beregningen af hjælp til betaling af boligudgifterne.

Vi vurderer tillige, at beregningen af hjælpen skal ske måned for måned.

Vi vurderer i den forbindelse, at det er de faktiske indtægter udbetalt i perioden fra den 1. august 2021 til den 31. august 2021, der skal indgå i beregningen af hjælpen for september 2021, mens det er de faktiske indtægter udbetalt i perioden fra den 1. september 2021 til den 30. september 2021, der skal indgå i beregningen af hjælpen for oktober 2021, idet dine og din ægtefælles månedlige boligudgifter forfalder forud til betaling den 1. i måneden.

Vi vurderer også, at sagen ikke er oplyst nok til, at vi kan afgøre, om du har ret til økonomisk hjælp til dækning af din andel af boligudgifterne under afsoningen i perioden fra den 9. august 2021 til den 6. oktober 2021.

Vi vurderer i den forbindelse, at der mangler oplysninger om dine og din ægtefælles faktiske nettoindtægter i perioden fra den 1. august 2021 til den 30. september 2021.

Vi vurderer, at de manglende oplysninger udgør en væsentlig del af kommunens beslutningsgrundlag, og at de derfor skal indgå i den vurdering, som kommunen skal foretage, når den skal afgøre sagen. Oplysningerne vil derfor kunne have væsentlig betydning for afgørelsens resultat.

Vi vurderer derfor, at kommunens vurdering om, at du selv kan betale din andel af de månedlige boligudgifter, ikke i tilstrækkelig grad er underbygget af faktuelle oplysninger.

Vi vurderer også, at kommunens muligheder for at oplyse sagen ikke er udtømte.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at du har søgt om hjælp til dækning af dine boligudgifter i september og oktober 2021, da du er indsat til afsoning den 9. august 2021 med forventet løsladelse den 6. oktober 2021.

Det fremgår af oplysningerne fra CPR, at der ud over dig er registeret din ægtefælle og jeres fælles børn på adressen [...].

Vi lægger også vægt på, at den månedlige boligudgift eksklusiv el er på i alt 7.409 kr. Din husstand har ifølge det oplyste ret til boligstøtte med 3.113 kr. månedligt. Den månedlige boligudgift er herefter på 4.296 kr., hvor din andel af boligudgifterne udgør 2.148 kr. pr. måned, idet du er gift, og I er to voksne i husstanden.

Kommunen har givet afslag på økonomisk hjælp til dækning af din andel af boligudgifterne, da kommunen har vurderet, at din egenbetaling overstiger halvdelen af boligudgifterne på kr. 2.148 kr.

Vi lægger dog vægt på, at kommunen har foretaget sin beregning på grundlag af en gennemsnitlig månedlig indkomst udregnet efter Kriminalforsorgens minimumstakster.

Når en indsat skal have beregnet hjælp til dækning af løbende boligudgifter under varetægtsfængsling eller afsoning, skal beregningen af hjælpen som hovedregel ske på baggrund af de faktiske indtægter.

Det er kun i den situation, hvor den indsatte har frasagt sig arbejde i fængslet/arresthuset, at kommunen kan anvende oplysninger om den indtægt, som den indsatte kunne have oppebåret. Det følger af Ankestyrelsens praksis.

Det er den indsattes faktiske indtægter udbetalt i måneden før, der skal indgå i beregningen af hjælpen til dækning af boligudgifterne i måneden efter. Det er eksempelvis indtægter udbetalt i august, der skal indgå i beregningen af hjælp til boligudgifter i september. Der skal derfor under indsættelsen ske en ny beregning hver måned på baggrund af de faktiske indtægter.

Vi lægger også vægt på, at kommunen ikke har inddraget din ægtefælles nettoindtægter i beregningen af hjælpen til dækning af din andel af boligudgifterne.

Vi lægger her vægt på, at dine og din ægtefælles nettoindtægter skal fradrages i hjælpen, i det omfang de samlede nettoindtægter overstiger, hvad I tilsammen ville være berettiget til efter skat i selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp.

Vi lægger desuden vægt på, at der ikke i sagen er tilstrækkelige oplysninger om, hvilke faktiske indtægter du og din ægtefælle har fået udbetalt i perioden fra 1. august 2021 til og med 30. september 2021.

Kommunen har ikke medregnet dine udgifter til el som en del af dine boligudgifter.

Vi lægger dog vægt på, at en løbende udgift til el er en del af boligudgifterne og derfor skal indgå i opgørelsen af dine boligudgifter.

Hvad skal kommunen gøre

Kommunen skal indhente oplysninger om dine og din ægtefælles faktiske indtægter i august måned 2021 og september måned 2021. Hvis du får hjælp til dækning af forsørgelsesudgifter, skal kommunen inddrage størrelsen af denne hjælp i beregningen. Kommunen kan bede dig medvirke til sagens oplysning. Kommunen skal i den forbindelse vejlede dig om, hvilke oplysninger der vil være relevante at fremskaffe. Hvis kommunen kan indhente oplysningerne med samtykke, skal kommunen bede om dit samtykke til at indhente oplysninger.

Kommunen skal vejlede dig om konsekvenserne, hvis du ikke medvirker ved sagens oplysning.

Kommunen skal på baggrund af oplysningerne foretage en ny vurdering af din ret til hjælp til betaling af boligudgifter under strafafsoning. Kommunen skal i beregningen også inddrage din ægtefælles nettoindtægter.

Ud fra det skal kommunen afgøre sagen igen. Hvis kommunen ikke imødekommer din ansøgning helt, skal kommunen beskrive i afgørelsen, hvad der er indgået af hovedhensyn og faktiske oplysninger i vurderingen.

Du kan klage over den nye afgørelse efter de almindelige regler. Det betyder, at du kan klage til kommunen inden fire uger efter, du har modtaget den nye afgørelse.

Om reglerne

Efter reglerne har en indsat, hvis bolig bør bevares af hensyn til den indsattes benyttelse heraf under udgang eller efter løsladelsen, ret til hjælp til dækning af en rimelig boligudgift. Det er en betingelse, at den indsatte ikke selv har indtægter eller formue, der kan dække udgifterne.

Hjælpen til boligudgiften kan ikke overstige den indsattes andel af boligudgifterne.

Den indsattes indtægter efter skat skal fradrages i hjælpen. Indtægterne fradrages i det omfang, de sammenlagt med hjælpen til boligudgifterne, evt. hjælp til forsørgelsesudgifter, evt. hjælp til samværsudgifter og evt. hjælp til opbevaring af bohav overstiger det beløb, som den indsatte ville være berettiget til efter skat i selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp.

Som indtægter betragtes bl.a. også kostbeløb eller værdien af kost, selvforsørgelsesbeløb, grundtimeløn, stabilitetstillæg, kompetencetillæg og lignende, der udbetales eller ydes i fængsel eller arresthuse.

Hvis den indsatte er gift, er det parrets samlede nettoindtægter, der fradrages i hjælpen til den indsatte, i det omfang nettoindtægterne overstiger, hvad parret tilsammen ville være berettiget til efter skat i selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, overgangsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.

Du kan læse mere om, hvordan Ankestyrelsen behandler sager på møde på www.ast.dk.